

Amit a hegyen hallani Csönd-zsák koncertek 19

Klukon Edit - Ránki Dezső - Ránki Fülöp
hangversenysorozata

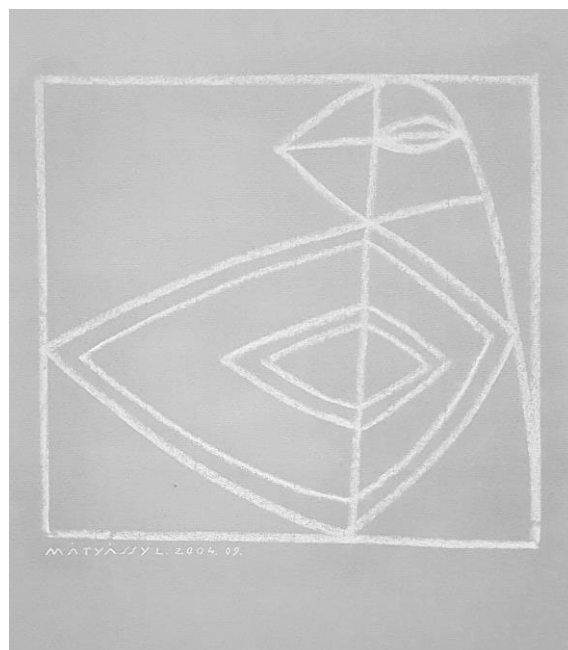
„Legkedvesebb komponistáink hozzánk közel álló műveit szeretnénk eljátszani, a koncertek műsorválasztásában csakis ezt a szempontot figyelembe véve, megosztva a közönséggel azt a mélyreható, bensőséges élményt, amit számunkra jelentenek. A sorozat címe is sugallja, hogy e remekművek elvezethetnek bennünket a belső csöndhöz, békeességhez.”

Klukon Edit és Ránki Dezső

zongoraestje a

Szent László Közösségi Házban
(1125 Budapest, Cédrus utca 2.)

2025. március 26-án 19 órakor.

Liszt Ferenc

szimfonikus költeményeiből a szerző négykezes átdolgozásában

Les Préludes – Lamartine nyomán

Orfeusz – egy etruszk váza ihletésére

Tasso. Panasza és diadal – Byron költeménye nyomán

Hamlet – Shakespeare nyomán

Az ideálok – Friedrich Schiller verse nyomán

Liszt zenéje és személyisége mindig közel állt a szívünkhöz, művei közös zenélésünk egyik alappillére alkotják. A Via Crucis – melyet főművei közé sorolunk – négykezes változatát 1986-ban, a Faust-szimfónia korábbi, a legutóbbi időkig csak kéziratban létező kézzongorás átdolgozását 1990-ben mi mutattuk be. Beethoven IX. szimfóniájának nagy műgonddal készített kézzongorás átíratát is rendszeresen játszottuk. Kezdetől fogva műsoron tartunk néhányat a szimfonikus költeményeiből négykezes változatban, néhány éve jutottunk arra az elhatározásra, hogy tanuljuk meg az összeset. Liszt a zenekari változatok komponálásával egy időben készített kézzongorás kivonatokat, viszont évekkel, sok esetben 15-20 évvel később négykezes formába is öntötte őket rengeteg változtatással, így igazi, csodálatos zongoraművek születtek. Hatalmas, örömteli és felemelő feladat ezeket a nagyközönség, de még a zenészek számára is jórészt ismeretlen változatokat eljátszani.

**Jegyek emailben igényelhetők a csondzsakkoncertek@gmail.com címen,
illetve a helyszínen vásárolhatók
6000 forintos áron, diákoknak, nyugdíjasoknak 3000 Ft.**

Médiatámogató: **PAPAGENO**

a képen Mátyássy László alkotása

Les Préludes (Előjátékok) – Lamartine nyomán

„Mi más az életünk, mint előjátékok sora azon ismeretlen énekhez, melynek első, ünnepélyes hangját a Halál zendíti meg? – A szerelem bűvös hajnala minden szívnek; ám kinek nem sorsa, hogy boldogságának első gyönyöreit vihar tépje meg, kegyes ábrándjait metsző fuvallat szórja szét, oltárát gyilkos villám rongos le, – és melyik súlyosan sebzett lélek ne keresné ily megrázkódtatások után a falu édes csöndjét, hogy emlékeibe ringassa magát? Mégsem viseli férfi sokáig e jótékony nyugalmat a természet oltalmában, ha trombita harsog riadót, a harc hívó szavára rohan a küzdők közé, a legnagyobb veszélybe, a kavargó csatában önérzetét visszanyerve, ereje teljében.”

(részlet Lamartine: *Méditations poétiques* c. művéből)

Orfeusz – egy etruszki váza ihletésére

A 4. számú szimfonikus költemény (Liszt nem időrendben, hanem később, az általa jónak tartott sorrendben számozta be szimfonikus költeményeit) első alkalommal 1854-ben hangzott el. Liszt Ferenc Orfeuszt saját zeneszerzői ars poeticájának megfogalmazásához hívja segítségül, a partitúra előszavában így ír: „Szerettük volna itt megvalósítani a minden műalkotásból kiáradó, derűsen embernemesítő dallamot, ennek édes energiáját, fenséges hangzását; hullámozását, amely lágy, mint az elíziumi mezők fuvallata: fokozatos felemelkedését, amely a tömjénfelhőkéhez hasonlatos; áttetsző, azúros, éteri szellemet, amely a földet és a mindenséget mintegy a Harmónia átlátszó, kifejezhetetlen és titokzatos palástjával vonja be.”

Tasso. Panasz és diadal – Byron költeménye nyomán

Goethe születésének 100. évfordulójáról Weimarban nagyszabású ünnepséggel emlékeztek meg, és a színházban a hányatott sorsú olasz költőfejedelemtől, Torquato Tassóról írt drámáját mutatták be. Liszt ehhez az előadáshoz komponált nyitányt (1849), melynek revideált változatát szimfonikus költeményeinek sorába illesztette. A darab eszmei mondanivalója nem annyira Goethe színművéhez, mint inkább Byron *Tasso panasza* című költeményéhez kapcsolódik, mely az önkény által elnyomott művész keserű monológja. A darab zenéje egy 1840-es velencei emlékhez is kötődik. Liszt gondolatok előadásában hallott énekelt részleteket Tasso főművéből, a *Megszabadított Jeruzsálem*-ből, a dallamot le is jegyezte, és ebből bontakozik ki az egy évtizeddel későbbi nyitány zenéje. Ő maga így fogalmazott: „Tasso Ferrarában szeretett és szenvedett, Rómában megdicsőült, Velencében pedig mindmáig él a nép dalaiban.” E gondolat nemcsak a Tasso című szimfonikus költemény (1854) programja, de azt a reményt is kifejezi, mely a zeneszerző Lisztet egész életében foglalkoztatta. A kompozíció partitúrája 1856-ban jelent meg, előszavában Liszt így írt: Byron „bármilyen megkapóan, nemesen és ékesszólóan tolmácsolta a rabságban sínylődő Tasso panaszát, szívet tépő fájalmát a Lamentációban, ezt nem egészítette ki a Diadallal, amellyel a kései, de annál fényesebb igazságszolgáltatás övezte... Ezt az ellentétet én már a mű címében világosan ki akartam fejezni, és arra törekedtem, hogy hangokkal ábrázoljam az égbekiáltó ellentmondást.”

Hamlet – Shakespeare nyomán

Az 1858-ban befejezett, de csak 1876-ban bemutatott Hamlet Liszt kevésbé ismert darabjai közé tartozik, pedig egyik legmélyebb, legkülönlegesebb kompozíciója. A művet övező korabeli értetlenséget mutatja, hogy még a Liszt iránt feltétel nélküli bizalmat mutató Hans von Bulow is előadhatatlannak minősítette. Liszt úgy tervezte, hogy a szimfonikus költemény a Shakespeare-dráma nyitányaként szólalhatna meg. Nagy hatással volt rá az az 1856-os weimari előadás, melyben egy jeles lengyel színész, Bogumil Dawison alakította a címszerepet. Dawison romantikus játéka megragadta, Hamletet tehetséges, akaraterős és határozott személyiségként ábrázolta. A kompozícióban tanúi lehetünk Hamlet elmélkedő, viharos, ironikus, kétségbeesett, majd lemondó, gyászos, tragikus tépelődéseinek, Ophelia pedig törékeny árnyképként jelenik meg.

Az ideálok – Friedrich Schiller verse nyomán

„Életünk legfőbb értelme, hogy ragaszkodjunk ideálunkhoz, és szüntelenül munkálkodjunk megvalósításán.” Ezzel a gondolattal egészítette ki Liszt Ferenc *Az ideálok* című, Schiller költeményét követő szimfonikus művének programját. A darab – mely a művészi pálya hullámvölgyeiről és hullámhegyeiről, a becsvágyról, a kudarcról, a szüntelen küzdelemről és az elmagányosodás fenyegető árnyairól szóló sokrétű, hatalmas mű – e kiegészítés nélkül talán túlságosan is pesszimista hangvételű lenne, így azonban olyan univerzális érvényű maximával teljesedik ki, melyre általános, művészi hitvallásként tekinthetünk.